

8 jan. Nr. 21. 1993

Lov om gjennomføring i norsk rett av Luganokonvensjonen om domsmyndighet og fullbyrding av dommer i sivile og kommersielle saker.

§ 1. Konvensjonen om domsmyndighet og fullbyrding av dommer i sivile og kommersielle saker vedtatt i Lugano 16. september 1988 med protokoller (Luganokonvensjonen) gjelder som lov.

Dommer avsagt i en annen konvensjonsstat ved verneeting som nevnt i konvensjonen artikkel 5 (1) og 16 (1) (b) skal anerkjennes og fullbyrdes her i riket selv om staten har tatt forbehold¹ om at den ikke vil anerkjenne eller fullbyrde norske dommer i tilsvarende tilfeller.

Dommer som ikke behøver å anerkjennes eller fullbyrdes etter protokoll nr. 1 artikkel II, har ikke rettskraft og tvangskraft her i riket.

¹ Sveits i forhold til art. 5 (1), jf. protokoll nr. 1 art 1 a; Frankrike i forhold til art. 16 (1) (b), jf. protokoll nr. 1 art 1 b.

§ 2. Stortinget samtykker i ratifikasjon av Luganokonvensjonen.

§ 3. Loven trer i kraft fra den tid¹ Kongen bestemmer. § 2 trer likevel i kraft straks.

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover: — — —

¹ Fra 1 mai 1993 iflg. res. 12 feb. 1993 nr. 102.

Konvensjon om domsmyndighet og fullbyrding av dommer i sivile og kommersielle saker vedtatt i Lugano 16. september 1988.¹

¹ Ratifisert av Norge med virkning fra 1 mai 1993. Også ratifisert av Frankrike, Italia, Luxembourg, Nederland, Portugal, Det Forente Kongerike Storbritannia og Nord-Irland, Sveits, Sverige (alle med virkning i forhold til Norge fra 1 mai 1993), Finland (fra 1 juli 1993), Irland (fra 1 des 1993), Spania (fra 1 nov 1994), Tyskland (fra 1 mars 1995), Island (fra 1 des 1995), Danmark (fra 1 jan 1996, gjelder ikke Færøene og Grønland), Østerrike (fra 1 sep 1996), Belgia (fra 1 sep 1997) og Belgia (fra 1 okt 1997).

Fortale.

De kontraherende stater som er parter i konvensjonen her, og som Ønsker å styrke rettsvernet i sine territorier for personer med tilhold her, Mener at det for dette formål er nødvendig å fastlegge sine domstolars domsmyndighet i rettsforhold over landegrensene og å gjøre anerkjennelse lettere samt å innføre en hurtig prosedyre for fullbyrding av dommer, autentiske offentlig bekreftede dokumenter og rettsforlik,

Er klar over de bånd som forener dem og som på det økonomiske område er befestet gjennom frihandelsavtalene mellom Det Europeiske Økonomiske Fellesskap og medlemstatene i Det Europeiske Frihandelsforbund,

Tar hensyn til Brusselkonvensjonen 27 september 1968 om domsmyndighet og fullbyrding av dommer i sivile saker, herunder handelssaker, slik denne konvensjon er blitt endret gjennom Tiltredingskonvensjonene ved de forskjellige utvidinger av De Europeiske Fellesskap,

Er overbevist om at en utviding av prinsippene i denne konvensjon til de kontraherende Stater i Konvensjonen her vil styrke det juridiske og økonomiske samarbeid i Europa,

Ønsker å oppnå en så ensartet tolking som mulig av Konvensjonen,

I denne ånd har besluttet å inngå Konvensjonen her,

Er blitt enige om følgende:

Kapittel I. Virkeområde.

Art 1. Konvensjonen her gjelder sivile saker, herunder handelssaker, uansett hva slags domstol saken bringes inn for. Den omfatter såleis blant annet ikke skattesaker, tollsaker og forvaltningsrettslige saker.

Konvensjonen gjelder ikke

- (1) fysiske personers rettslige status, rettsevne og rettslige handleevne, formuerettigheter som følge av ekteskap, testament eller arv;
- (2) konkurs, avvikling av insolvente selskaper, foreninger og stiftelser, offentlige gjeldsforhandlinger (akkord) og liknende ordninger;
- (3) sosiale trygdesaker;
- (4) voldgift.¹

¹ Jfr. New York-konvensjonen 10 juni 1958 om anerkjennelse og fullbyrdelse av voldgiftsavgjørelser.

Kapittel II. Verneeting.

Avsnitt 1. Alminnelige bestemmelser.

Art 2. Med forbehold for hva som ellers måtte følge av reglene i Konvensjonen her,¹ skal personer med bosted i en Konvensjonstat uansett statsborgerskap saksøkes ved domstolene i bostedstaten.²

Personer som ikke er statsborgere av den stat der de har sitt bosted, skal være underlagt de samme vernetingsregler som denne stats egne statsborgere.

1 Jfr. art. 5–17, art. 24.

2 Jfr. art. 52–53.

Art 3. Personer med bosted i en Konvensjonstat kan bare saksøkes i en annen Konvensjonstat når dette følger av reglene i avsnitt 2 til 6 i kapitlet her.

I særdeleshet skal følgende regler ikke kunne anvendes mot dem:

- i Belgia: artikkel 15 i sivillovboken (Code civil – Burgerlijk Wetboek) og artikkel 638 i prosessloven (Code judiciaire – Gerechtljik Wetboek)
- i Danmark: § 246 stk 2 og 3 i Lov om rettens pleje
- i Forbundsrepublikken Tyskland: artikkel 23 i sivilprosessloven (Zivilprozessordnung)
- i Hellas: artikkel 40 i sivilprosessloven (Κωδικαζ Πογκρικηζ Δικουσιμαζ)
- i Frankrike: artiklene 14 og 15 i sivillovboken (Code civil)
- i Irland: reglene om verneting basert på at stevning ble forkynt for eller meddelt saksøkte under hans midlertidige opphold i Irland
- i Island: artikkel 32 fjerde ledd i sivilprosessloven (lög um meðferð einkamála)
- i Italia: artikkel 2 og artikkel 4 nr 1 og 2 i sivilprosessloven (Codice di procedura civile)
- i Luxembourg: artiklene 14 og 15 i sivillovboken (Code civil)
- i Nederland: artiklene 126(3) og 127 i sivilprosessloven (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering)
- i Norge: tvistemålsloven § 32
- i Østerrike: § 99 i Jurisdiktionsnorm
- i Portugal: artiklene 65(1)(c), 65(2) og 65a(c) i sivilprosessloven (Codigo de Processo Civil) og artikkel 11 i arbeidsprosessloven (Codigo de Processo de Trabalho)
- i Sveits: de regler om arrestverneting/le for du lieu du séquestre/Gerichtsstand des Arrestortes/foro del luogo del sequestro/som det henvises til i artikkel 4 i den føderale lov om internasjonal privatrett/loi fédérale sur le droit international privé/Bundesgesetz über das internationale Privatrecht/legge federale sul diritto internazionale privato/
  - i Finland (Suomi): bestemmelsene i rättegångsbalken/oikeudenkäymiskaari kapittel 10 § 1
  - i Sverige: rättegångsbalken kapittel 10 § 3 første stykke første punktum
- i Det Forente Kongerike (United Kingdom): de bestemmelser som godtar verneting basert på
  - (a) at stevning ble forkynt for eller meddelt saksøkte under hans midlertidige opphold i Det Forente Kongerike; eller
  - (b) at saksøkte har eiendeler i Det Forente Kongerike; eller
  - (c) at namsmyndigheten har tatt beslag i eiendeler i Det Forente Kongerike.

Endret ved note fra Island til Forbundsrådet i Sveits 31 aug 1995, jfr. protokoll 1 art. VI jfr. art. 67.

Art 4. Har saksøkte ikke bosted i en Konvensjonstat, avgjøres domsmyndigheten i hver enkelt Konvensjonstat av den interne lovgivning i denne stat, likevel slik at artikkel 16 skal gjelde også her.

Mot en slik saksøkt kan enhver med bosted i en Konvensjonstat, uansett sitt statsborgerskap, nytte de vernetingsreglene som denne stat har, herunder de som er nevnt i artikkel 3 ledd (2), på samme måte som statsens egne statsborgere.

Avsnitt 2. Særlige vernetingsregler.

Art 5. En person som har bosted i en Konvensjonstat kan saksøkes:

- (1) i saker om kontraktforhold, ved domstolen for det sted hvor den forpliktelse tvisten gjelder, skal oppfylles;¹ i saker om individuelle arbeidskontrakter er oppfyllesesstedet det sted der arbeidstakeren vanligvis utfører sitt arbeid, eller, dersom arbeidstakeren ikke vanligvis utfører sitt arbeid i noe enkelt land, det forretningssted som han ble ansatt fra;
- (2) i saker om underholdsplikt, ved domstolen for det sted der den bidragberettigte har sitt bosted eller faste opphold,² eller, dersom spørsmålet om underholdsplikt avgjøres i en ekteskaps³ eller farskaps⁴ sak eller en sak om personlig status, ved den domstol som ifølge sin egen lovgivning har kompetanse i saken, unntatt når kompetansen bare grunner seg på statsborgerskapet til en av partene;
- (3) i saker om erstatning utenfor kontraktforhold, ved domstolen for skadestedet (det sted der skaden ble voldt eller oppsto);
- (4) når det gjelder sivile krav som følge av en straffbar handling, ved den domstol som avgjør straffespørsmålet, forutsatt at denne domstol ifølge sin egen lovgivning⁴ er kompetent til å behandle sivile krav;⁵
- (5) i saker som gjelder tvist vedrørende virksomheten til en filial, agentur eller liknende forretningskontor, ved domstolen for det sted hvor filialen, agenturet eller kontoret ligger;
- (6) i egenskap av stifter, styrer («trustee») eller begunstiget av en «trust» opprettet i medhold av lov eller skriftlig, eller muntlig med skriftlig bekreftelse, ved domstolene i den Konvensjonstat hvor trusten har sitt hjemsted;
- (7) i saker om bergelønn for berging av skipsladning eller frakt,⁶ ved den domstol som
  - (a) har beordret vedkommende ladning eller frakt tatt i arrest til sikkerhet for kravet, eller
  - (b) kunne ha beordret en slik arrest om det ikke var blitt stilt kaasjon eller annen sikkerhet; men bare

når det hevdes at saksøkte har en interesse i ladningen eller frakten eller hadde en slik interesse på bergingstidspunktet.

- 1 Jfr. protokoll nr. 1 art. 1, Ia. Jfr. tvml. § 25.
- 2 Jfr. art. 57 (1) jf.
- 3 Den nordiske familierettskonv. 6 feb 1931 art. 8.
- 4 Jfr. strpl. kap. 29.
- 5 Jfr. protokoll nr. 1 art. II.
- 6 Jfr. tvangsl. § 14–3 jf. sjøl. § 91.

Art 6. En person som har bosted i en Konvensjonstat kan også saksøkes:

- (1) om han er en av flere saksøkte, ved domstolene for det sted hvor en av de saksøkte har bosted;
- (2) når han på grunn av regressplikt eller av andre grunner innstevnes som tredjemann i en sak¹ av noen av de opprinnelige parter,² ved den domstol som behandler det opprinnelige søksmål – forutsatt at dette ikke ble leist utelukkende for å unndra saken fra den domstol som ellers ville ha vært kompetent i hans sak;
- (3) når det gjelder et motsøksmål vedrørende det samme kontraktforhold eller saksforhold som det opprinnelige krav var basert på, ved den domstol som behandler det opprinnelige krav;³
- (4) i saker om kontraktforhold, når søksmålet kan forenes med et søksmål vedvørende tinglige rettigheter i fast eiendom og er rettet mot samme saksøkte, ved domstolen i den Konvensjonstat der den faste eiendom ligger.⁴

- 1 Jfr. tvml. § 69.
- 2 Jfr. protokoll nr. 1 art. V.
- 3 Jfr. tvml. § 56 jf. § 34
- 4 Jfr. tvml. § 23 nr. 4.

Art 6 a. Når en domstol i en Konvensjonstat ifølge Konvensjonen her er kompetent i saker om ansvar på grunn av bruken eller driften av et skip, er denne domstol, eller annen domstol som etter statens interne rett tretr istedenfor denne domstol, også kompetent til å behandle krav om begrensnng av dette ansvar.¹

- 1 Jfr. sjøl. § 177, 194.

Avsnitt 3. Vernetng i forsikringsaker.

Art 7. I forsikringsaker bestemmes vernetng et reglene i avsnittet her, men likevel slik at artikkel 4 og artikkel 5 punkt (5) får anvendelse.¹

- 1 Jfr. art. 18.

Art 8. En forsikringsgiver med bosted i en Konvensjonstat kan saksøkes:

- (1) ved domstolene i bostedstaten;
- (2) i andre Konvensjonstater, ved domstolene der forsikringstakeren har sitt bosted;
- (3) om han er en koassurandør, ved domstolene i en Konvensjonstat der det reises søksmål mot den ledende assurandør.

En forsikringsgiver uten bosted i noen Konvensjonstat, men med en filial, agentur eller liknende forretningskontor i en Konvensjonstat, skal regnes å ha bosted i den sistnevnte stat når det gjelder tvister oppstått som følge av driften av filialen, agenturet eller forretningskontoret.¹

- 1 Jfr. art. 5 nr. 5.

Art 9. Gjelder saken ansvarforsikring eller forsikring av fast eiendom, kan forsikringsgiveren dessuten saksøkes ved domstolene for skadestedet.¹ Det samme gjelder om forsikringen dekker både fast eiendom og løssøre, og begge deler er berørt av samme skadetilfelle.

- 1 Jfr. art. 5 nr. 3.

Art 10.¹ Ved ansvarforsikring kan forsikringsgiveren også innstevnes i sak som skadelidte har anlagt mot skadevolderen, dersom de rettsregler som gjelder for vedkommende domstol tillater det.

Bestemmelsene i artiklene 7, 8 og 9 gjelder for søksmål som skadelidte reiser direkte mot forsikringsgiveren, når slike direkte søksmål er tillatt.

Dersom den lov som regulerer slike direkte søksmål, tillater at forsikringstakeren eller den forsikrete innstevnes som part i saken, skal samme domstol være kompetent også i forhold til dem.

- 1 Jfr. lov 16 juni 1989 nr. 69 § 7–6, lov 3 feb 1961 § 4 jf. lov 27 nov 1992 nr. 111 jf. tvml. § 33 jf. § 68, sjøl. § 200.

Art 11. Med unntak for det som følger av artikkel 10 tredje ledd, kan en forsikringsgiver bare anlegge søksmål ved domstolene i den Konvensjonstat der saksøkte har sitt bosted, uansett om denne er forsikringstaker, den forsikrete eller en begunstiget.

Reglene i avsnittet her hindrer ikke at motsøksmål reises ved den domstol som i samsvar med avsnittet her behandler det opprinnelige krav.

Art 12. Reglene i avsnittet her kan bare fravikes i en vernetngsavtale¹ som:

- (1) er inngått etter at tvisten oppsto, eller
- (2) tillater forsikringstakeren, den forsikrete eller en begunstiget å reise søksmål ved andre domstoler enn dem som er nevnt i avsnittet her, eller
- (3) er inngått mellom en forsikringstaker og en forsikringsgiver som begge på avtaletiden har bosted eller fast opphold i den samme Konvensjonstat, når avtalen går ut på at domstolene i denne stat skal være kompetente selv om skaden skulle oppstå i utlandet, forutsatt at en slik avtale ikke er i strid med loven i denne stat, eller

- (4) er inngått med en forsikringstaker som ikke har bosted i noen Konvensjonsstat, unntatt når forsikringen er tvungen eller gjelder fast eiendom i en Konvensjonstat, eller
- (5) gjelder en forsikringsavtale som dekker en eller flere av de risikoer som er nevnt i artikkel 12 a.

1. Jfr. art. 17.

Art 12A. Artikkel 12 punkt (5) viser til følgende risikoer:

- (1) ethvert tap av eller skade på
  - (a) sjøgående skip, installasjoner offshore eller på det frie hav, eller luftfartøyer, når tapet eller skaden har sammenheng med fare ved deres bruk for kommersielle formål,
  - (b) gods under forsending, unntatt passasjerers bagasje, når forsendingen helt eller delvis skjer med slikt skip eller luftfartøy;
- (2) ethvert ansvar, unntatt personskade på passasjer eller tap av eller skade på passasjerbagasje,
  - (a) som oppstår ved bruken av skip, installasjoner eller luftfartøy som nevnt i punkt (1)(a) ovenfor, såfremt loven i den Konvensjonstat hvor luftfartøyet er registrert ikke forbyr verningsavtaler i forbindelse med forsikring mot slike skaderisikoer,
  - (b) for tap eller skade forårsaket av gods under forsending som nevnt i punkt (1)(b) ovenfor;
- (3) ethvert økonomisk tap i forbindelse med bruk av skip, installasjoner eller luftfartøy som nevnt i punkt (1)(a) ovenfor, herunder særlig tap av frakt eller befraktningsinntekter;
- (4) enhver risiko eller interesse i forbindelse med dem som er nevnt i punktene (1) til (3) ovenfor.

Avsnitt 4. Vernetting i saker om forbrukerkontrakter.

Art 13. I saker om kontrakt sluttet av en person for formål som må anses å ligge utenfor hans yrke eller ervervsmessige virksomhet, heretter kalt «forbrukeren», bestemmes vernettingen av reglene i avsnittet her, med forbehold for artikkel 4 og artikkel 5 punkt (5),¹ dersom det gjelder:

- (1) en kontrakt om kjøp av løsøre hvor kjøpesummen skal betales i rater, eller
- (2) en kontrakt om lån som skal betales tilbake i rater, eller om noen annen form for kreditt, gitt for å finansiere løsørekjøp, eller
- (3) noen annen kontrakt om forsyning av løsøre eller om tjenstytelse, og
  - (a) kontrakten ble inngått etter at det var rettet et særlig tilbud til forbrukeren i hans bostedstat, eller etter reklame eller annen markedsføring i denne stat, og
  - (b) forbrukeren foretok de nødvendige disposisjoner der for å inngå kontrakten.

Har forbrukeren medkontrahert ikke bosted i noen Konvensjonstat, men har en filial, et agentur eller liknende forretningskontor² i en Konvensjonstat, skal medkontrahenten anses å ha bosted i den sistnevnte stat i forhold til tvister som springer ut av driften av filialen, agenturet eller forretningskontoret.

Avsnittet her gjelder ikke transportkontrakter.

1. Jfr. art. 18.

2. Jfr. art. 5 nr. 5.

Art 14. En forbruker kan reise søksmål mot den andre kontraktpart enten ved domstolene i den Konvensjonstat der denne part har bosted eller ved domstolene i den Konvensjonstat der han selv har sitt bosted.

Den andre kontraktpart kan reise søksmål mot forbrukeren bare ved domstolene i den Konvensjonstat der forbrukeren har sitt bosted.

Disse bestemmelsene er ikke til hinder for å reise motsøksmål ved den domstol hvor det opprinnelige krav er innbrakt i samsvar med avsnittet her.

Art 15. Reglene i avsnittet her kan bare fravikes i en avtale¹ som:

- (1) er inngått etter at tvisten oppsto, eller
- (2) tillater forbrukeren å reise søksmål ved andre domstoler enn dem som er nevnt i avsnittet her, eller
- (3) er inngått mellom en forbruker og en kontraktpart som begge på avtaletiden har sitt bosted eller faste opphold i den samme Konvensjonstat, når avtalen går ut på at domstolene i denne stat skal være kompetente, forutsatt at en slik avtale ikke er i strid med loven i denne stat.

1. Jfr. art. 17.

Avsnitt 5. Eksklusivt vernetting.

Art 16. Følgende domstoler skal være enekompetente,¹ uten hensyn til bosted:

- (1)
  - (a) i saker om tinglige rettigheter i fast eiendom eller om leie av fast eiendom, domstolene i den Konvensjonstat der eiendommen ligger;
  - (b) men i saker om midlertidig leie av fast eiendom til privat bruk for høyst seks på hverandre følgende måneder er også domstolene i den Konvensjonstat der saksøkte har sitt bosted kompetente, forutsatt at leietakeren er en fysisk person og ingen av partene har bosted i den Konvensjonstat der eiendommen ligger;²
- (2) i saker om gyldigheten, ugyldigheten eller oppløsningen av selskaper, foreninger eller andre juridiske personer eller om vedtak i deres styrende organer, domstolene i den Konvensjonstat der selskapet, foreningen eller den juridiske person har sitt sete;³

- (3) i saker om gyldigheten av en innføring i et offentlig register, domstolene i den Konvensjonstat der registeret føres;
- (4) i saker om registrering eller gyldigheten av patenter, varemerker, mønster eller liknende rettigheter som forutsetter deponering eller registrering, domstolene i den Konvensjonstat der det søkes om deponering eller registrering, eller der deponering eller registrering er skjedd eller ifølge en internasjonal konvensjon skal anses å ha skjedd;
- (5) i saker om fullbyrding av rettsavgjørelser, domstolene i den Konvensjonstat der rettsavgjørelsen skal fullbyrdes eller er blitt fullbyrdet.
  - 1 Jfr. art. 18 i.f.
  - 2 Jfr. protokoll nr. 1 art. 1b.
  - 3 Jfr. art. 53.

Avsnitt 6. Vernetingsavtaler.

Art 17.¹ (1) Har partene, når minst en av dem har bosted i en Konvensjonstat, avtalt² at en domstol eller domstolene i en Konvensjonstat skal være kompetente til å avgjøre noen tvist som har oppstått eller måtte oppstå i et bestemt rettsforhold, er den eller disse domstolene enekompetente. En slik vernetingsavtale skal være enten:

- (a) skriftlig eller muntlig og bekreftet skriftlig, eller
- (b) inngått i en form som er i samsvar med en praksis som disse parter har etablert seg imellom, eller
- (c) i internasjonal handel, i en form som er i samsvar med en handelsbruk som partene kjente eller burde ha kjent, og som i slik handel er allment kjent blant og regelmessig fulgt av dem som inngår slike kontrakter i tilsvarende type handelsforhold.³

Har ingen av partene i en slik avtale bosted i en Konvensjonstat, skal domstolene i andre Konvensjonstater ikke ha kompetanse i saken, med mindre den eller de domstoler som er valgt, har avvist saken.

(2) Den eller de domstoler i en Konvensjonstat som er tillagt kompetanse i et «trust instrument», er enekompetente i søksmål reist mot stifteren, en styrer («trustee») eller en begunstiget, dersom saken gjelder forholdet mellom disse personer eller deres rettigheter eller plikter i henhold til trusten.

Domstolen skal utsette forhandlingene til det er fastslått at saksøkte er blitt satt i stand til å motta stevning eller annet innleiende prosesskrift i saken i tilstrekkelig tid for å forberede sitt forsvar, eller at alle nødvendige skritt i så måte er blitt tatt.

Bestemmelsene i det foregående ledd viker for artikkel 15 i Haagkonvensjonen 15 november 1965 om forkynning i utlandet av rettslige og utenrettslige dokumenter på sivil- og handelsrettens område,² såfremt det prosesskrift som innleier saken, eller melding om det, skulle oversendes til utlandet i samsvar med den konvensjonen.

¹ Jfr. tvml. § 36.

² Ratifisert av Norge, jfr. dl. § 180, og alle andre EFTA- og EF-land unntatt Island og Østerrike. Jfr. Luganokonv. protokoll nr. 1 art. IV.

Avsnitt 8. Litispensens – konnekse krav.

Art 21. Dersom søksmål som har samme gjenstand, hviler på samme grunnlag, og som reises mellom de samme parter, anlegges ved domstoler i ulike Konvensjonstater, skal alle andre domstoler enn den som saken først er reist ved,¹ utsette forhandlingene til det er avgjort om den første domstol er kompetent.

Når det er avgjort at den første domstol er kompetent, skal alle andre domstoler av eget tiltak erklære seg inkompetente til fordel for denne domstol.

1 Jfr. tvml. § 63.

Art 22. Bringes konnsekse krav inn til avgjørelse ved domstoler i ulike Konvensjonstater, kan enhver annen domstol enn den som søksmål først ble reist ved, utsette behandlingen så lenge sakene behandles i første instans.

En annen domstol enn den første kan etter begjæring fra en av partene også erklære seg inkompetent, såfremt denne domstols lov tillater å forene søksmål om konnsekse krav,¹ og den første domstol er kompetent til å behandle begge krav.

Med konnsekse krav forstås i artikkelen her krav som er så nært beslektede at det vil være ønskelig med felles behandling og avgjørelse for å unngå motstridende avgjørelser som kunne bli resultatet av atskilt behandling ved forskjellige domstoler.

1 Jfr. dl. § 38.

Art 23. Hører kravene inn under flere domstolars eksklusive kompetanse,¹ skal alle andre domstoler enn den som søksmål først er reist ved, erklære seg inkompetente til fordel for den første domstol.

1 Jfr. art. 7–16.

Avsnitt 9. Midlertidige forføyninger m m.

Art 24. Det kan for domstolene i en Konvensjonstat begjæres slike bevarende og andre midlertidige forføyninger som denne stats lov kjenner,¹ selv om en annen Konvensjonstats domstoler er kompetente etter Konvensjonen her til å avgjøre det materielle rettsforhold.

1 Jfr. tvangsl. tredje del, tvml. § 426 første ledd annet punktum.

Kapittel III. Anerkjennelse og fullbyrding.

Art 25. I Konvensjonen her menes med «dom» enhver avgjørelse truffet av en domstol¹ i en Konvensjonstat, uten hensyn til hva den kalles, herunder kjennelse, fullbyrdingsordre eller rettskriverens avgjørelse av sakskostnader.

1 Jfr. protokoll nr. 1 art. Va.

Avsnitt 1. Anerkjennelse.

Art 26. En dom¹ avsagt i en Konvensjonstat (opphavstater) skal anerkjennes i de andre Konvensjonstater (mottakerstater) uten noen særskilt prosedyre.

Bestrides et krav, kan enhver med rettslig interesse og som prinsipielt krever dommens anerkjennelse, begjære å få avgjort etter framgangsmåten i kapitlet her avsnitt 2 og 3 om dommen skal anerkjennes.

Har anerkjennelsen betydning for utfallet av en sak som verserer for en domstol i en Konvensjonstat, er denne domstol kompetent til å avgjøre spørsmålet om anerkjennelse.

1 Jfr. protokoll nr. 1 art. II og Va.

Art 27.¹ En dom skal ikke anerkjennes dersom:

- (1) anerkjennelse ville virke støtende på rettsordenen («ordre public») i mottakerstaten;²
- (2) det er en uteblivelsesdom og saksøkte ikke fikk forkynt stevningen eller tilsvarende prosesskrift i tilstrekkelig tid for å forberede sitt forsvar;
- (3) dommen er uforenlig med en dom avsagt i en tvist mellom de samme parter i mottakerstaten;
- (4) domstolen i opphavstater for å komme fram til sin dom har avgjort et prejudisielt spørsmål om fysiske personers status, rettssevne eller rettslige handleevne, eller om formuerettigheter som følge av ekteskap, testament eller arv, i strid med de internasjonale lovvalgsregler som gjelder i mottakerstaten, med mindre lovvalgsreglene i mottakerstaten ville ha ført til samme resultat;
- (5) dommen er uforenlig med en tidligere dom som har den samme tvistegjenstand, hviler på det samme grunnlag og avsagt i en ikke-konvensjonstat mellom de samme parter, såfremt den sistnevnte dom fyller vilkårene for anerkjennelse i mottakerstaten.

1 Jfr. art. 34 annet ledd.

2 Jfr. art. 28 fjerde ledd, art. 29.

Art 28. En dom skal videre ikke anerkjennes dersom den strider mot reglene i kapittel II avsnitt 3, 4 eller 5, eller i tilfelle som nevnt i artikkel 59.

En dom kan dessuten nektes anerkjent i tilfelle som nevnt i artikkel 54 b ledd (3) eller 57 ledd (4).

Ved prøvingen av de kompetanseregler som er nevnt i de foregående ledd, er den domstol eller annen myndighet som begjæringen om anerkjennelse er rettet til, bundet av det faktiske forhold som domstolen i opphavstater har lagt til grunn.

Med unntak av de tilfelle som er nevnt i ledd (1) og (2), kan den stedlige kompetanse til domstolen i opphavstater ikke etterprøves; det forbeholdt mottakerstatens rettsorden («ordre public») som er nevnt i artikkel 27 punkt (1), kan ikke gjøres gjeldende mot regler om domstolens stedlige kompetanse.

Art 29.¹ Ikke i noe høve kan den utlandske dom etterprøves når det gjelder realiteten.

1 Jfr. art. 34 tredje ledd.

Art 30.¹ Den domstol i en Konvensjonstat som behandler spørsmålet om anerkjennelse av en dom avsagt i en annen Konvensjonstat, kan utsette behandlingen dersom dommen er angrepet med ordinære rettsmidler.

Den domstol i en Konvensjonstat som behandler spørsmålet om anerkjennelse av en dom avsagt i Irland eller Det Forente Kongerike, kan utsette behandlingen dersom tvangskraften er utsatt i opphavstaten fordi det er anvendt rettsmidler mot dommen.

¹ Jfr. art. 38.

Avsnitt 2. Fullbyrding.

Art 31. En dom som er avsagt i en Konvensjonstat og som er tvangskraftig der, skal fullbyrdes i en annen Konvensjonstat (mottakerstaten) når den er blitt erklært tvangskraftig i denne staten etter begjæring fra en part med rettslig interesse.

Men i Det Forente Kongerike skal en dom fullbyrdes i England og Wales, i Skotland eller i Nord-Irland når den er blitt registrert som tvangskraftig i den delen av Det Forente Kongerike etter begjæring fra en part med rettslig interesse.

Art 32. (1) Begjæringen skal rettes:

- i Belgia, til «le tribunal de première instance» eller «rechtbank van eerste aanleg»,
- i Danmark, til «byretten»,
- i Forbundsrepublikken Tyskland, til en kammerpresident i «Landgericht»,
- i Hellas, til «μυστομελες πρωτοδικισ»,
- i Spania, til «Juzgado de Primera Instancia»,
- i Frankrike til presidenten i «le tribunal de grande instance»,
- i Irland, til «the High Court»,
- i Island, til «héraðsdómari»,
- i Italia, til «la corte d'appello»,
- i Luxembourg, til presidenten i «le tribunal d'arrondissement»,
- i Nederland, til presidenten i «arrondissementsrechtbank»,
- i Norge, til herreds- eller byretten som namsrett,
- i Østerrike, til hhv «Landesgericht» eller «Kreisgericht»,
- i Portugal, til «Tribunal Judicial de Circulo»,
- i Sveits:

(a) for dommer på betaling av penger, til domstolen for/juge de la mainlevée/Rechtsöffnungsrichter/giudice competente a pronunciare sul rigetto dell' opposizione/etter reglene i artikkel 80 og 81 i den føderale konkurslov/loi fédérale sur la poursuite pour dettes et la faillite/Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs/legge federale sulla esecuzione sul fallimento/,

(b) for dommer på annet enn betaling av penger, til den kantonale domstol som skal gi fullbyrdingsordre/juge cantonale d'exequatur compétent/Zuständiger kantonaler Vollstreckungsrichter/giudice cantonale competente a pronunciare l'exequatur/,

- i Finland (Suomi), til «käräjäoikeus/tingsrätt»,¹
- i Sverige, til «Svea Hovrätt»,
- i Det Forente Kongerike (United Kingdom):

(a) i England og Wales, til «the High Court of Justice», eller for dommer på underholdsbidrag, til «the Magistrates' Court» ved framsending gjennom «the Secretary of State»,

(b) i Skotland, til «the Court of Session», eller for dommer på underholdsbidrag, til «the Sheriff Court» ved framsending gjennom «the Secretary of State»;

(c) i Nord-Irland, til «the High Court of Justice», eller for dommer på underholdsbidrag, til «the Magistrates' Court» ved framsending gjennom «the Secretary of State».

(2) De lokale domstolers stedlige kompetanse bestemmes av bostedet til den part det begjæres fullbyrding mot. Har han ikke bosted i mottakerstaten, bestemmes den stedlige kompetanse av det sted der fullbyrdingen skal skje.

¹ Endret ved note fra Finland til Forbundsrådet i Sveits 24 aug 1993, jfr. protokoll nr. 1 art. VI jfr. art. 67.

Art 33. Framgangsmåten ved begjæring om fullbyrding bestemmes av loven i den stat der fullbyrding begjæres.

Den som fremmer begjæringen må oppgi en prosessuell adresse i distriktet til den domstol begjæringen fremmes for.¹ Dersom loven i mottakerstaten ikke gir bestemmelse om en slik adresse, skal den som fremmer begjæringen isteden utpeke en prosessfullmektig.

De dokumenter som er nevnt i artiklene 46 og 47 skal vedlegges begjæringen.

¹ Jfr. dl. § 195.

Art 34. Den domstol begjæringen fremmes for skal ta sin avgjørelse uten opphold;¹ den part som fullbyrding begjæres mot har ikke rett til å sette fram merknader på dette stadium.

Begjæringen kan bare avslås av grunner som nevnt i artiklene 27 og 28.

Ikke i noe høve kan den utlandske dom etterprøves når det gjelder realiteten.

¹ Jfr. tvangsl. § 6-3 første ledd første og annet punktum.

Art 35. Etter reglene om framgangsmåten i mottakerstatens lov¹ skal vedkommende tjenestemann ved domstolen uten opphold meddele avgjørelsen til den som har framsatt begjæringen.

¹ Jfr. tvangsl. § 6-3 første ledd tredje punktum, tvml. § 165 annet ledd.

Art 36. Bliir begjæringen om fullbyrding tatt til følge, kan motparten reise innsigelse (appell) mot avgjørelsen innen en måned etter at dom¹ er forkynt.²

Har denne part bosted i en annen Konvensjonstat enn den hvor avgjørelsen om fullbyrding ble tatt, skal fristen for å reise innsigelse (appell) være to måneder og løpe fra den dag avgjørelsen ble forkynt for ham personlig eller på hans faste oppholdsted. Det kan ikke gis fristutsetting på grunn av lang avstand.

1 Jfr. art. 34 første ledd.

2 Jfr. tvml. § 165 annet ledd.

Art 37. (1) Innsigelse (appell) mot fullbyrdingsavgjørelsen framsettes etter reglene om kontradiktorisk saksbehandling:¹

- i Belgia for «le tribunal de première instance» eller «rechtbank van eerste aanleg»;
- i Danmark, til «landsretten»;
- i Forbundsrepublikken Tyskland, til «Oberlandesgericht»;
- i Hellas, til «εφετειο»;
- i Spania, til «Audiencia Provincial»;
- i Frankrike, til «la cour d'appel»;
- i Irland, til «the High Court»;
- i Island, til «héraðsdómari»;
- i Italia, til «la corte d'appello»;
- i Luxembourg, til «la Cour supérieure de justice» som appellinstans i sivile saker;
- i Nederland, til «arrondissementsrechtbank»;
- i Norge, til lagmannsretten;
- i Østerrike, til «Landesgericht» eller «Kreisgericht»;
- i Portugal, til «Tribunal da Relação»;
- i Sveits, til den kantonale domstol/tribunal cantonal/Kantonsericht/tribunale Cantonale/;
- i Finland (Suomi), til «hovioikeus/hövrätten»;
- i Sverige, til «Svea hovrätt»;
- i Det Forente Kongerike (United Kingdom):
  - (a) i England og Wales, til «the High Court of Justice», eller for dommer om underholdsbidrag, til «the Magistrates' Court»;
  - (b) i Skotland, til «the Court of Session», eller for dommer om underholdsbidrag, til «the Sheriff Court»;
  - (c) i Nord-Irland, til «the High Court of Justice», eller for dommer om underholdsbidrag, til the «Magistrates' Court».

(2) Appellinstansens avgjørelse kan bare overprøves:

- i Belgia, Hellas, Spania, Frankrike, Italia, Luxembourg og Nederland, ved en kassasjonsappell;
  - i Danmark, ved appell til høyesteret med tillatelse fra justisministeren;
  - i Forbundsrepublikken Tyskland, ved en «Rechtsbeschwerde»;
  - i Irland, ved en appell om et retsspørsmål til «the Supreme Court»;
  - i Island, ved appell til «Hæstiréttur»;
  - i Norge, (1) når avgjørelsen er truffet i kjennelse, ved kjæremål til Høyesteretts kjæremålsutvalg² (2) når avgjørelsen er truffet i dom, ved anke til Høyesterett;³
  - i Østerrike, i tilfelle appell (Rekurs) ved Revisionsrekurs og i tilfelle innsigelse ved appell (Berufung) med muligheten av en Revision;
  - i Portugal, ved en appell om et retsspørsmål;
  - i Sveits, ved en offentligrettslig appell til Forbundsdomstolen /recours de droit public devant le tribunal fédéral/staatsrechtliche Beschwerde beim Bundesgericht/ricorso di diritto pubblico davanti al tribunale federale/;
  - i Finland (Suomi), ved en anke til «korkein oikeus»/«Högsta domstolen»;
  - i Sverige, ved en appell til «Högsta domstolen»;
  - i Det Forente Kongerike (United Kingdom), ved en enkelt videre appell om et retsspørsmål.
- 1 Jfr. tvangsl. § 2-12.
2 Jfr. tvml. § 404.
3 Jfr. tvml. § 373.

Art 38.¹ Den domstol som har mottatt en innsigelse (appell) etter artikkel 37 ledd (1) kan på begjæring fra den kjærende part utsette behandlingen dersom det er gjort gjeldende et ordinært rettsmiddel mot dommen i opphavstaten eller dersom fristen for bruk av slike rettsmidler ennå ikke er ute; i sistnevnte fall kan domstolen sette en frist for å kreve slik overprøving.

Er dommen avsagt i Det Forente Kongerike eller i Irland, skal ethvert tilgjengelig rettsmiddel i opphavstaten anses som ordinært ved anvendelsen av ledd (1).

Domstolen kan også sette som vilkår for fullbyrding at det stilles slik sikkerhet som domstolen bestemmer.

¹ Jfr. art. 30.

Art 39. Så lenge fristen etter artikkel 36 løper og inntil innsigelse (appell) som der nevnt er avgjort, kan annen fullbyrding enn midlertidige sikrende forføyninger mot formuegoder til den part som fullbyrding kreves mot, ikke foretas.

Avgjørelse om å tillate fullbyrding skal innebære rett til å beslutte slike midlertidige forføyninger.

Art 40. (1) Avslås begjæringen om fullbyrding, kan den som har framsatt begjæringen kreve avgjørelsen overprøvd:¹

- i Belgia, av «la cour d'appel» eller «hof van beroep»;
  - i Danmark, av «landsretten»;
  - i Forbundsrepublikken Tyskland, av «Oberlandesgericht»;
  - i Hellas, av «ερωτερω»;
  - i Spania, av «Audiencia provincial»;
  - i Frankrike, av «la cour d'appel»;
  - i Irland, av «the High Court»;
  - i Island, av «héraðsdomari»;
  - i Italia, av «la corte d'appello»;
  - i Luxembourg, av «la Cour supérieure de justice» som appellinstans i sivile saker;
  - i Nederland, av «gerechtshof»;
  - i Norge, av lagmannsretten;
  - i Østerrike, av «Landesgericht» eller «Kreisgericht»;
  - i Portugal, av «Tribunal da Relação»;
  - i Sveits, av den kantonale domstol/tribunal Cantonal/Kantonsgericht/tribunale Cantonale/;
  - i Finland (Suomi), av «hovioikeus/hovrätten»;
  - i Sverige, av «Svea hovrätt»;
  - i Det Forente Kongerike (United Kingdom):
    - (a) i England og Wales, av the «High Court of Justice», eller for dommer om underholdsbidrag, av «the Magistrates' Court»;
    - (b) i Skotland, av «the Court of Session», eller for dommer om underholdsbidrag, av the «Sheriff Court»;
    - (c) i Nord-Irland, av «the High Court of Justice», eller for dommer om underholdsbidrag, av «the Magistrates' Court».
- (2) Den part det kreves fullbyrding mot, skal innkalles for appellinstansen. Dersom han ikke møter, skal reglene i artikkel 20 ledd (2) og (3) gjelde, selv om han ikke har bosted i noen Konvensjonstat.

1 Jfr. tvangsl. § 2–12.

Art 41. Appellinstansens avgjørelse etter artikkel 40 kan bare overprøves:

- i Belgia, Hellas, Spania, Frankrike, Italia, Luxembourg og Nederland, ved en kassasjonsappell;
- i Danmark, ved en appell til høyesteret med tillatelse fra justisministeren;
- i Forbundsrepublikken Tyskland, ved en «Rechtsbeschwerde»;
- i Irland, ved en appell om et rettspørsmål til «the Supreme Court»;
- i Island, ved appell til «Hæstiréttur»;
- i Norge, (1) når avgjørelsen er truffet i kjennelse, ved kjøremål til Høyesteretts kjøremålsutvalg,¹ (2) når avgjørelsen er truffet i dom, ved anke til Høyesterett;²
- i Østerrike, ved Revisionsrekurs;
- i Portugal, ved en appell om et rettspørsmål;
- i Sveits, ved offentligrettslig appell til Forbundsdomstolen /recours de droit public devant le tribunal fédéral/staatsrechtliche Beschwerde beim Bundesgericht/ricorso di diritto pubblico davanti al tribunale federale/;
- i Finland (Suomi), ved en anke til «korkein oikeus»/«högsta domstolen»;
- i Sverige, til «Högsta domstolen»;
- i Det Forente Kongerike (United Kingdom), ved en enkelt videre appell om et rettspørsmål.

1 Jfr. tvml. § 404.

2 Jfr. tvml. § 373.

Art 42. Når en utlandsk dom avgjør flere krav, og fullbyrding av alle ikke kan innrømmes, skal domstolen beslutte fullbyrding av ett eller flere av kravene.

Det kan begjæres delvis fullbyrding av en dom.

Art 43. En utlandsk dom på tvangsmulkt kan bare fullbyrdes i mottakerstaten når mulktens størrelse er endelig avgjort av domstolene i opphavstaten.

Art 44. Har den som begjærer fullbyrding, helt eller delvis nytt godt av fri sakførsel eller rettshjelp, herunder eventuelt også helt eller delvis gebyrfritak i opphavstaten, skal han ved saksbehandlingen etter artiklene 32 til 35 nyte godt av friest mulig sakførsel eller rettshjelp, eller i tilfelle også videst mulig gebyrfritak, etter loven i mottakerstaten.¹

Den som begjærer fullbyrding av en avgjørelse om underholdsplikt truffet av et forvaltningsorgan i Danmark eller Island,² skal i mottakerstaten nyte godt av den støtte og de fritak som er nevnt i første ledd dersom han legger fram en erklæring fra henholdsvis det danske Justisministerium eller det islandske Justisministerium om at han oppfyller vilkårene for helt eller delvis fri sakførsel, herunder eventuelt fritak fra gebyr.

1 Jfr. lov 13 juni 1980 nr. 35.

2 Jfr. protokoll nr. 1 art. Va.

Art 45. En part som begjærer fullbyrding i en Konvensjonstat av en dom avsagt i en annen Konvensjonstat, kan ikke pålegges noen form for sikkerhetstillelse, depositum eller liknende,¹ bare fordi han er utlandsk statsborger eller ikke har bosted eller opphold i mottakerstaten.

1 Jfr. protokoll nr. 1 art. III.

Avsnitt 3. Alminnelige bestemmelser.

Art 46. En part som begjærer anerkjennelse eller fullbyrding av en dom skal legge fram:

- (1) en bekreftet kopi av dommen;
- (2) når det er en uteblivelsesdom,¹ originalen eller en bekreftet kopi av det dokument som viser² at den uteblitte part hadde fått forkynt stevningen eller et tilsvarende dokument.

¹ Jfr. art. 27 nr. 2.

² Jfr. dl. §§ 163a, 177 og 178.

Art 47. En part som begjærer fullbyrding skal videre legge fram:

- (1) dokumenter som viser at dommen i samsvar med loven i opphavstaten er tvangskraftig¹ og er blitt forkynt;²
- (2) eventuelt et dokument som viser at parten har hatt fri sakførsel eller rettsråd i opphavstaten.

¹ Jfr. tvml. § 146.

² Jfr. dl. §§ 163a, 177 og 178.

Art 48. Dersom de dokumenter som er nevnt i artiklene 46 punkt (2) og 47 punkt (2) ikke legges fram, kan retten sette en frist for framlegging, godta tilsvarende dokumenter eller fritta fra kravet om framlegging når den mener den alt har tilstrekkelige opplysninger.

Retten kan kreve at det legges fram en oversetting av dokumentene;¹ oversettingen skal bekreftes av en person med myndighet til dette i en av Konvensjonstatene.

¹ Jfr. dl. § 136, lov 10 juni 1977 nr. 71 § 9.

Art 49. Det skal ikke kreves legalisering eller tilsvarende formalitet¹ med hensyn til de dokumenter som er nevnt i artiklene 46, 47 eller 48 ledd (2), eller med hensyn til prosessfullmakt.

¹ Jfr. Haagkonvensjon 5 okt 1961 om avskaffelse av legalisering art. 3–4.

Kapittel IV. Autentiske offentlig bekreftede dokumenter og rettsforlik.

Art 50. Et offentlig bekreftet dokument som er utstedt som autentisk og er tvangskraftig i en Konvensjonstat, skal på begjæring erklæres tvangskraftig i en annen Konvensjonstat etter reglene i artiklene 31 følgende. Begjæringen kan bare avslås dersom fullbyrding på grunnlag av dokumentet ville virke støtende på rettsordenen («ordre public») i mottakerstaten.

Dokumentet må oppfylle de vilkår som trengs for kunne fastslå at det er autentisk etter reglene i utstedelsesstaten.

Bestemmelsene i kapittel III avsnitt 3 får anvendelse så langt de passer.

Art 51. Et forlik som er inngått for retten under behandlingen av tvistemålet og som har tvangskraft i den stat hvor det ble inngått, har tvangskraft i mottakerstaten på samme vilkår som et autentisk offentlig bekreftet dokument.

Kapittel V. Alminnelige bestemmelser.

Art 52. Ved avgjørelsen av om en part har bosted i den Konvensjonstat hvor søksmål er reist for domstolene, skal retten anvende sin egen interne rett.

Har en part ikke bosted i den stat hvor søksmål er reist for domstolene, skal retten ved avgjørelsen av om han har bosted i en annen Konvensjonstat, anvende loven i denne stat.

Art 53. Etselskaps eller annen juridisk persons sete regnes som dens bosted ved anvendelse av Konvensjonen her. Ved avgjørelse av hvor settet er, skal retten anvende sin egen internasjonale privatrett.¹

For å avgjøre om en «trust» har bosted i den Konvensjonstat hvor saken er reist, skal retten anvende sin egen internasjonale privatrett.

¹ Jfr. tvml. § 21 første og tredje punktum.

Kapittel VI. Overgangsbestemmelser.

Art 54. Konvensjonen her får bare anvendelse på søksmål som er reist¹ og dokumenter som er utstedt og offentlig bekreftet etter at Konvensjonen har trådt i kraft i opphavstaten, og ved anerkjennelse eller fullbyrding av en dom eller et autentisk offentlig bekreftet dokument, i mottakerstaten.

Dommer avsagt etter Konvensjonens ikrafttredelse mellom opphavstaten og mottakerstaten i saker som er reist tidligere, skal likevel anerkjennes og fullbyrdes i samsvar med reglene i kapittel III, dersom domstolens kompetanse bygde på regler som er i samsvar med reglene i Konvensjonens kapittel II eller med reglene i en konvensjon som var i kraft mellom opphavstaten og mottakerstaten da saken ble reist.

Hadde partene i en tvist om et kontraktforhold inngått en skriftlig avtale før Konvensjonen her trådte i kraft, om at kontrakten skulle stå under loven i Irland eller i en del av Det Forente Kongerike, skal domstolene i Irland eller vedkommende del av Det Forente Kongerike fortsatt være kompetente i tvisten.

¹ Jfr. tvml. § 63.

Art 54a. I en periode på 3 år etter at Konvensjonen her trådt i kraft for henholdsvis Danmark, Hellas, Finland, Irland, Island, Norge og Sverige, skal kompetansen til disse staters domstoler i sjøfartsaker bestemmes av

reglene så vel i kapittel II som i punkt (1) til (7) nedenfor. Etter hvert som Den internasjonale konvensjon om arrest i sjøgående skip inngått i Brussel 10 mai 1952 trer i kraft for disse stater,¹ opphører likevel reglene nedenfor å gjelde for vedkommende stat.

(1) En person med bosted i en Konvensjonstat kan saksøkes i en av statene nevnt ovenfor for et sjørettslig krav, såfremt det skip som kravet knytter seg til eller noe annet skip som han eier, er blitt underkastet arrest ved en domstolavgjørelse i sistnevnte stat til sikring av kravet, eller kunne ha blitt underkastet arrest der om ikke garanti eller annen sikkerhet var blitt stilt, og dessuten

- (a) fordringshaveren har bosted i sistnevnte stat; eller
- (b) kravet oppsto i denne stat; eller
- (c) kravet gjelder den reise skipet var ute på da det ble eller kunne blitt arrestert; eller
- (d) kravet beror på en kollisjon eller på en skade som et skip har påført et annet skip eller ting eller personer ombord på ett av skipene, når dette skyldes utførelsen eller unnlatelsen av en manøvrering eller brudd på forskrifter; eller
- (e) kravet gjelder berging; eller
- (f) kravet er sikret med pant eller annen sikkerhetsrett i det arresterte skip.

(2) En fordringshaver kan kreve arrest enten i det skip som det sjørettslige krav har tilknytning til, eller i noe annet skip med samme eier som det førstnevnte skip på det tidspunkt det sjørettslige krav oppsto. Men bare det skip som det sjørettslige krav har tilknytning til, kan arresteres til sikring av sjørettslige krav som nevnt i punkt (5) bokstav (o), (p) eller (q) i artikkelen her.

(3) Skip anses å ha samme eier når alle eierandeler eies av samme person eller de samme personer.

(4) Når befrakteren ved leie av et skip står for dets drift («bareboat»-befraktning) og alene er ansvarlig for et sjørettslig krav som vedrører skipet, kan fordringshaveren kreve arrest til sikkerhet for kravet i dette skip eller et annet skip som befrakteren eier, men ikke noe annet skip tilhørende eieren. Det samme gjelder i alle tilfelle hvor en annen person enn eieren av et skip er ansvarlig for et sjørettslig krav vedrørende skipet.

(5) Med «sjørettslig krav» menes en rett eller et krav som springer ut av ett eller flere av de følgende grunnlag:

- (a) skade forårsaket av skip ved kollisjon eller på annen måte;
- (b) tap av liv eller personskade forårsaket av et skip eller oppstått i forbindelse med driften av et skip;
- (c) berging;
- (d) avtale om bruk eller leie av skip sluttet ved certeparti eller på annen måte;
- (e) avtale om befordring av gods med skip sluttet ved certeparti eller på annen måte;
- (f) tap av eller skade på gods, herunder reisegods, befordret av skip;
- (g) felleshavari;
- (h) nødsslån opptatt av skipsføreren (bodmeri);
- (i) taving;
- (j) losing;
- (k) levering av gods eller materiell, uansett hvor, som skal brukes til skipets drift eller vedlikehold;
- (l) bygging, reparasjon eller utrustning av skip eller dokkutgifter;
- (m) lønn til skipsfører, offiserer eller mannskap;
- (n) skipsførers, avskippers, befrakters eller agents utlegg på vegne av skipet eller dets eier;
- (o) tvist om eiendomsretten til skip;
- (p) tvist mellom partredere eller sameiere i skip om eiendomsretten til, besittelsen eller driften av eller inntektene fra skipet;
- (q) panterett eller annen sikkerhetsrett i skip.

(6) I Danmark omfatter uttrykket «arrest» også «forbud» ved sjørettslige fordringer som nevnt i punkt (5) bokstav (o) og (p), når dette er den eneste framgangsmåte som lov om rettens pleje §§ 646 til 653 tillater ved slike fordringer.

(7) I Island omfatter uttrykket «arrest» også «løgmann» ved sjørettslige fordringer som nevnt i punkt (5) bokstav (o) og (p), når dette er den eneste framgangsmåte som kapittel III i loven om arrest og forbud («lög um kyrrsetningu og lögmann») tillater ved slike fordringer.

¹ Jfr. sjøl. kap. 4. Arrestreglene i trådte i kraft 1 okt 1994.

Kapittel VII. Forholdet til Brusselkonvensjonen og til andre konvensjoner.

Art 54B. (1) Konvensjonen her er ikke til hinder for at medlemstatene i De Europeiske Fellesskap anvender Konvensjonen om jurisdiksjon og fullbyrding av dommer på sivil- og handelsrettens område, inngått i Brussel 27 september 1967 samt Protokoll om tolking av denne konvensjon ved De Europeiske Fellesskaps domstol, inngått i Luxembourg 3 juni 1971, som endret ved konvensjoner om tilslutning til nevnte konvensjon og protokoll inngått mellom medlemstatene i De Europeiske Fellesskap – alle disse konvensjoner og protokoll heretter samlet kalt «Brusselkonvensjonen.»

(2) Konvensjonen her skal likevel alltid anvendes:

- (a) i spørsmål om domstolenes kompetanse, når saksøkte har bosted i en Konvensjonstat som ikke er medlem av De Europeiske Fellesskap, eller når artiklene 16 eller 17 i Konvensjonen her fører til at domstolene i en slik Konvensjonstat er kompetente i saken;
- (b) i spørsmål om litispensens eller konnekse krav som nevnt i artiklene 21 og 22, når sak reises i en

Konvensjonstat som ikke er medlem av De Europeiske Fellesskap og i en Konvensjonstat som er medlem av De Europeiske Fellesskap;

(c) i spørsmål om anerkjennelse og fullbyrding, når enten opphavstaten eller mottakerstaten ikke er medlem av De Europeiske Fellesskap.

(3) Foruten av de grunner som er nevnt i kapittel III kan anerkjennelse eller fullbyrding nektes når det kompetansegrunnlag dommen bygger på, avviker fra det som ville følge av Konvensjonen her, og anerkjennelse eller fullbyrding begjæres mot en part som har bosted i en Konvensjonstat som ikke er medlem av De Europeiske Fellesskap, med mindre dommen etter de regler som ellers måtte gjelde i mottakerstaten likevel kan anerkjennes eller fullbyrdes.

Art 55. Når ikke annet følger av artikkel 54 (2) eller artikkel 56, erstatter Konvensjonen her for sine medlemstater følgende konvensjoner som er inngått mellom to eller flere av dem:

- Konvensjonen mellom Frankrike og Sveits om jurisdiksjon og fullbyrding av sivilrettslige dommer, undertegnet i Paris 15 juni 1869,
- Traktaten mellom Spania og Sveits om gjensidig fullbyrding av dommer på sivil- og handelsrettens område, undertegnet i Madrid 19 november 1896,
- Konvensjonen mellom Sveits og Det tyske rike om anerkjennelse og fullbyrding av dommer og voldgiftavgjørelser, undertegnet i Bern 2 november 1929,
- Konvensjon mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige om anerkjennelse og fullbyrdelse av dommer, undertegnet i København 16 mars 1932,
- Konvensjonen mellom Italia og Sveits om anerkjennelse og fullbyrding av dommer, undertegnet i Roma 3 januar 1933,
- Konvensjonen mellom Sverige og Sveits om anerkjennelse og fullbyrding av dommer og voldgiftavgjørelser, undertegnet i Stockholm 15 januar 1936,
- Konvensjonen mellom Kongeriket Belgia og Østerrike om gjensidig anerkjennelse og fullbyrding av dommer og autentiske dokumenter vedrørende underholdsforpliktelser, undertegnet i Wien 25 oktober 1957,
- Konvensjonen mellom Belgia og Sveits om anerkjennelse og fullbyrding av dommer og voldgiftavgjørelser, undertegnet i Bern 29 april 1959,
- Konvensjonen mellom Forbundsrepublikken Tyskland og Østerrike om gjensidig anerkjennelse og fullbyrding av dommer, forlik og autentiske dokumenter på sivil- og handelsrettens område, undertegnet i Wien 6 juni 1959,
- Konvensjonen mellom Kongeriket Belgia og Østerrike om gjensidig anerkjennelse og fullbyrding av dommer, voldgiftavgjørelser og autentiske dokumenter på sivil- og handelsrettens område, undertegnet i Wien 16 juni 1959,
- Konvensjonen mellom Østerrike og Sveits om anerkjennelse og fullbyrding av dommer, undertegnet i Bern 16 desember 1960,
- Overenskomst mellom Norge og Storbritannia om gjensidig anerkjennelse og fullbyrding av dommer i sivile saker, undertegnet i London 12 juni 1961,
- Konvensjonen mellom Det Forente Kongerike og Østerrike om gjensidig anerkjennelse og fullbyrding av dommer på sivil- og handelsrettens område, undertegnet i Wien 14 juli 1961, med endringsprotokoll undertegnet i London 6 mars 1970,
- Konvensjonen mellom Kongeriket Nederland og Østerrike om gjensidig anerkjennelse og fullbyrding av dommer og autentiske dokumenter på sivil- og handelsrettens område, undertegnet i Haag 6 februar 1963,
- Konvensjonen mellom Frankrike og Østerrike om anerkjennelse og fullbyrding av dommer og autentiske dokumenter på sivil- og handelsrettens område, undertegnet i Wien 15 juli 1966,
- Konvensjonen mellom Luxembourg og Østerrike om anerkjennelse og fullbyrding av dommer og autentiske dokumenter på sivil- og handelsrettens område, undertegnet i Luxembourg 29 juli 1971,
- Konvensjonen mellom Italia og Østerrike om anerkjennelse og fullbyrding av dommer på sivil- og handelsrettens område, av rettsforlik og av autentiske dokumenter, undertegnet i Roma 16 november 1971,
- Overenskomst mellom Norge og Forbundsrepublikken Tyskland om anerkjennelse og fullbyrding av rettsavgjørelser og andre tvangsgrunnlag i sivile saker og handelssaker undertegnet i Oslo 17 juni 1977,
- Konvensjonen mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige om anerkjennelse og fullbyrding av avgjørelser på privatrettens område, undertegnet i København 11 oktober 1977,
- Konvensjonen mellom Østerrike og Sverige om anerkjennelse og fullbyrding av dommer i sivile saker, undertegnet i Stockholm 16 september 1982,
- Konvensjonen mellom Østerrike og Spania om anerkjennelse og fullbyrding av dommer, forlik og eksigible autentiske dokumenter på sivil- og handelsrettens område, undertegnet i Wien 17 februar 1984,
- Overenskomst mellom Norge og Østerrike om anerkjennelse og fullbyrding av rettsavgjørelser i sivile saker, undertegnet i Wien 21 mai 1984,
- og
- Konvensjonen mellom Finland og Østerrike om anerkjennelse og fullbyrding av dommer i sivile saker, undertegnet i Wien 17 november 1986.

Art 56. Traktaten, konvensjonene og overenskomstene nevnt i artikkel 55 skal fortsatt gjelde i saker som Konvensjonen her ikke omfatter.

De skal fortsatt gjelde for dommer avsagt og dokumenter utstedt som autentiske før Konvensjonen her trer i kraft.

Art 57. (1) Konvensjonen her har ingen virkning på konvensjoner¹ som Konvensjonstatene har inngått eller vil inngå, og som regulerer jurisdiksjon eller anerkjennelse eller fullbyrding av dommer på særskilt avgrænste saksfelter.²

(2) Konvensjonen her hindrer ikke en domstol i en Konvensjonstat som har sluttet seg til en konvensjon som nevnt i ledd (1), i å ta jurisdiksjon i henhold til sistnevnte konvensjon, selv om saksøkte har bosted i en Konvensjonstat som ikke har sluttet seg til den konvensjonen. Den domstol som behandler saken, skal likevel alltid anvende artikkel 20 i Konvensjonen her.

(3) Dommer avsagt i en Konvensjonstat av en domstol som var kompetent i kraft av en konvensjon som nevnt i ledd (1), skal anerkjennes og fullbyrdes i de andre Konvensjonstatene etter reglene i kapittel III i Konvensjonen her.

(4) Foruten av de grunner som er nevnt i kapittel III kan anerkjennelse eller fullbyrding nektes dersom mottakerstaten ikke har sluttet seg til vedkommende konvensjon nevnt i ledd (1), og den person som anerkjennelse eller fullbyrding begjæres mot, har bosted i denne stat, med mindre dommen likevel kan anerkjennes eller fullbyrdes etter de regler som ellers måtte gjelde i mottakerstaten.

(5) Har både opphavstaten og mottakerstaten sluttet seg til en konvensjon som nevnt i ledd (1), og den konvensjonen inneholder egne vilkår for anerkjennelse eller fullbyrding av dommer, skal disse vilkår anvendes. I alle høve kan bestemmelsene i Konvensjonen her om framgangsmåten ved anerkjennelse og fullbyrding anvendes.

¹ Jfr. protokoll nr. 3.

² Jfr. for Norges vedkommende Nordisk familierettskonvensjon 6 feb 1931, Nordisk konvensjon om inndrivelse av underholdsbidrag til barn 23 feb 1962, Haagkonvensjonen om inndrivelse av underholdsbidrag til barn 15 april 1958, jfr. lov 9 des 1955 nr. 5 § 25, Haagkonvensjonen om inndrivelse av underholdsbidrag 2 okt 1973, jfr. lov 9 des 1955 nr. 5 § 25, Pariskonvensjonen 29 juli 1960 og Wienkonvensjonen 21 mai 1963 om erstatningsansvar ved atomskade, jfr. lov 12 mai 1972 nr. 28 §§ 45 og 47, Konvensjon 19 mai 1956 om frakttavaler ved internasjonal godsbeholdning på landvei (CMR), jfr. lov 20 des 1974 nr. 68 §§ 41 og 42, Bernkonvensjonen om internasjonal jernbanetraffikk 9 mai 1980 (COTIF), jfr. også konvensjoner 7 feb 1970 om godsbeholdning (CIM) og personbefordring (CIV), jfr. lov 15 juni 1984 nr. 74 § 5, Warszawakonvensjonen 12 okt 1929 om internasjonal luftbefordring, jfr. lov 11 juni 1993 nr. 101 § 10–28, Konvensjon 29 nov 1969 om privatrettslig ansvar for skade ved oljeforurensning, jfr. sjøl. §§ 203 og 205, Brusselkonvensjonen 10 mai 1950 om arrest i sjøgående skip, jfr. sjøl. kap. 4 (jfr. Luganokonvensjonen art. 54a).

Art 58. (Ingen).

Art 59. Konvensjonen her hindrer ikke en Konvensjonstat fra i en konvensjon om anerkjennelse og fullbyrding av dommer å påta seg en forpliktelse overfor en tredje stat til ikke å anerkjenne dommer avsagt i en annen Konvensjonstat mot saksøkte med bosted eller fast opphold i den tredje stat, når det gjelder tilfelle som nevnt i artikkel 4 og dommen bare kunne avvis på grunnlag av en kompetanseregulering som er angitt i artikkel 3 ledd (2).

En Konvensjonstat kan likevel ikke forplikte seg overfor en tredje stat til ikke å anerkjenne en dom avsagt i en annen Konvensjonstat av en domstol som har bygd sin kompetanse på at saksøkte hadde et formuegode i den staten, eller på at saksøker har fått utlegg eller arrest i et formuegode som befant seg der:

- (1) dersom søksmålet gjaldt eiendomsretten eller besittelsesretten til formuegodet, råderetten over det eller en annen tvist vedrørende formuegodet, eller
- (2) dersom formuegodet er stilt til sikkerhet for en gjeld som er sakens gjenstand.

Kapittel VIII. Sluttbestemmelser.

Art 60. Følgende stater kan bli Parter i Konvensjonen her:

- (a) Stater som når Konvensjonen legges fram til undertegning, er medlemmer av De Europeiske Fellesskap eller Det Europeiske Frihandelsforbund;
- (b) Stater som etter at Konvensjonen er lagt fram til undertegning, blir medlemmer av De Europeiske Fellesskap eller av Det Europeiske Frihandelsforbund;
- (c) Stater innbudt til å tiltre i samsvar med artikkel 62 (1)(b).

Art 61. (1) Konvensjonen skal legges fram til undertegning av stater som er medlemmer av De Europeiske Fellesskap eller av Det Europeiske Frihandelsforbund.

(2) Konvensjonen skal undergis ratifikasjon av de undertegnende stater. Ratifikasjonsdokumentene skal deponeres hos Forbundsrådet i Sveits.

(3) Konvensjonen trer i kraft den første dag i den tredje måned som følger etter den dag da to stater, hvorav en er medlem av De Europeiske Fellesskap og den annen medlem av Det Europeiske Frihandelsforbund, har deponert sine ratifikasjonsdokumenter.

(4) Konvensjonen får virkning i forhold til enhver annen Signatarstat den første dag i den tredje måned som følger etter deponeringen av dens ratifikasjonsdokument.

Art 62. (1) Etter at Konvensjonen har trådt i kraft, er den åpen for tiltrøding av:

- (a) Stater nevnt i artikkel 60 bokstav (b),
- (b) Andre stater som er blitt innbudt til å tiltre etter anmodning fra en Konvensjonstat til depositarstaten. Depositarstaten skal bare innby vedkommende stat til å tiltre dersom depositarstaten, etter å ha gitt underretning om innholdet av de erklæringer som vedkommende stat akter å gi i samsvar med artikkel

63, har fått enstemmig samtykke av Signatarstatene og Konvensjonstater som nevnt i artikkel 60 bokstav (a) og (b).

(2) Ønsker en tiltredende stat å legge fram opplysninger av betydning for Protokoll Nr 1, skal det opptas forhandlinger om dette. Forbundsrådet i Sveits skal innkalle til en forhandlingskonferanse.

(3) Konvensjonen får virkning for en tiltredende stat den første dag i den tredje måned som følger etter at den har deponert sitt tiltredingsdokument.

(4) Men for en tiltredende stat nevnt i ledd (1) bokstav (a) eller (b) får Konvensjonen bare virkning i forholdet mellom den tiltredende stat og de Konvensjonstater som ikke har reist noen innvending mot tiltredingen før den første dag i den tredje måned som følger etter at tiltredingsdokumentet er deponert.

Art 63. Alle tiltredende stater skal ved deponering av sine tiltredingsdokumenter komme med de opplysninger som artiklene 3, 32, 37, 40, 41 og 55 i Konvensjonen krever, og i tillegg de nærmere opplysninger som er fastlagt under forhandlinger etter Protokoll Nr 1.

Art 64. (1) Konvensjonen er inngått for en periode i første omgang på fem år rechnet fra ikrafttredelsen etter artikkel 61 ledd (3), også i forhold til stater som ratifiserer eller tiltrer den seinere.

(2) Ved utløpet av den innleiende femårsperiode fornyes Konvensjonen uten videre fra år til år.

(3) Ved utløpet av den innleiende femårsperiode kan enhver Konvensjonstat når som helst oppsi Konvensjonen ved en notifikasjon til Forbundsrådet i Sveits.

(4) Oppsiingen får virkning ved utløpet av det kalenderår som følger etter at det er gått seks måneder fra den dag da Forbundsrådet i Sveits mottok notifikasjonen om oppsiing.

Art 65. Konvensjonen har følgende vedlegg:

- en Protokoll Nr 1 om visse spørsmål om jurisdiksjon, saksbehandling og fullbyrding,
- en Protokoll Nr 2 om domstolens ensartete tolking av Konvensjonen,
- en Protokoll Nr 3 om anvendelsen av artikkel 57.

Disse protokoller er en integrerende del av Konvensjonen.

Art 66. Enhver Konvensjonstat kan be om revisjon av Konvensjonen. Forbundsrådet i Sveits skal innby til en revisjonskonferanse for dette formål innen seks måneder etter anmodningen.

Art 67. Forbundsrådet i Sveits skal notisere de stater som har vært representert på den Diplomatkonferansen i Lugano, og de stater som seinere har tiltrådt Konvensjonen, om:

- (a) deponeringen av ethvert ratifikasjons eller tiltredingsdokument,
- (b) datoene for ikrafttredelsen av Konvensjonen i forhold til Konvensjonstatene,
- (c) enhver oppsiing mottatt i henhold til artikkel 64,
- (d) enhver erklæring mottatt i henhold til Protokoll Nr 1 artikkel I a,
- (e) enhver erklæring mottatt i henhold til Protokoll Nr 1 artikkel I b,
- (f) enhver erklæring mottatt i henhold til Protokoll Nr 1 artikkel IV,
- (g) enhver meddelelse etter Protokoll Nr 1 artikkel VI,

Art 68. Konvensjonen her, utferdiget i ett enkelt originaleksemplar på dansk, engelsk, finsk, fransk, gresk, irsk, islandsk, italiensk, nederlandsk, norsk, portugisisk, spansk, svensk og tysk, der alle fjorten tekster har samme gyldighet, skal deponeres i arkivene til Forbundsrådet i Sveits. Forbundsrådet i Sveits skal sende en bekreftet kopi til regjeringen i de stater som har være representert på den Diplomatkonferanse i Lugano, og til regjeringen i enhver tiltredende stat.

Protokoll nr 1 om visse spørsmål om jurisdiksjon, saksbehandling og fullbyrding.

De høye kontraherende parter er blitt enige om følgende bestemmelser som skal knyttes som vedlegg til konvensjonen:

Art I. Enhver person med bosted i Luxembourg og som saksøkes for en domstol i en annen Konvensjonstat i henhold til artikkel 5 punkt (1), kan nekte å underkaste seg denne domstols kompetanse. Møter ikke saksøkte, skal domstolven av eget tiltak erklære seg inkompetent.

En vernetingsavtale som nevnt i artikkel 17 kan bare gjøres gjeldende overfor en person med bosted i Luxembourg dersom vedkommende uttrykkelig og særskilt har godtatt det.

Art Ia.¹ (1) Sveits forbeholder seg rett til når det deponerer sitt ratifikasjonsdokument å erklære² at en domsavsig i en annen Konvensjonstat verken skal anerkjennes eller fullbyrdes i Sveits dersom følgende vilkår er oppfylt:

- (a) den domstol som har avsagt dommen har bygd sin jurisdiksjon alene på artikkel 5 punkt (1) i Konvensjonen her, og
- (b) saksøkte hadde sitt bosted i Sveits på den tid da saken ble reist; ved anvendelsen av bestemmelsen her anses et selskap eller annen juridisk person å ha sitt bosted i Sveits dersom den har både sitt registrerte sete og det effektive virksomhetssenter i Sveits, og
- (c) saksøkte reiser innvending mot dommens anerkjennelse eller fullbyrding i Sveits, såfremt han ikke har gitt avkall på fordelen av en mulig erklæring gitt i medhold av leddet her.

(2) Forbeholdet her gjelder ikke for så vidt unntak fra artikkel 59 i den sveitsiske føderale Konstitusjon er gjort på den tid da anerkjennelse eller fullbyrding søkes. Den sveitsiske regjering skal underrette Signatarstater og tiltredende Stater om slike unntak.

(3) Forbeholdets virkninger opphører 31 desember 1999. Det kan når som helst trekkes tilbake.

- 1 Jfr. gjennomføringsl. § 1 annet ledd.
- 2 Sveits har avgitt slik erklæring.

Art Ib.¹ Enhver Konvensjonstat kan, ved erklæring² som gis når den underskriver eller når den deponerer sitt ratifikasjons- eller tiltrædingsdokument, forbeholde seg rett til, på sine bestemmelser i artikkel 28, ikke å anerkjenne og fullbyrde dommer avsagt i andre Konvensjonstater dersom domstolen i opphavstaten har bygd sin jurisdiksjon etter artikkel 16 punkt (1)(b) utelukkende på saksøktes bosted i opphavstaten, og eiendommen ligger på forbeholdstatens territorium.

- 1 Jfr. gjennomføringsl. § 1 annet ledd.
- 2 Frankrike har avgitt slik erklæring.

Art II. Med forbehold for gunstigere regler i nasjonal lovgivning kan personer med bosted i en Konvensjonstat og som blir straffeforfulgt for en ikke-forsettlig overtreding ved straffdomstolene i en annen Konvensjonstat hvor de ikke er statsborgere, la seg forsvare av personer med myndighet til dette, selv om de ikke møter personlig.¹

Domstolen som behandler saken kan likevel påby personlig fram møte; ved uteblivelse behøver en dom avsagt om borgerlige krav uten at vedkommende hadde høve til å forsvare seg, ikke å anerkjennes eller fullbyrdes i andre Konvensjonstater.²

- 1 Jfr. strpl. § 281.
- 2 Jfr. gjennomføringsl. § 1 tredje ledd.

Art III. Det må i fullbyrdingstaten ikke pålegges noe gebyr, avgift eller liknende betaling rechnet ut fra tvistegenstandens verdi for behandling av en begjæring om fullbyrding.¹

- 1 Jfr. art. 45.

Art IV. Rettslige og utenrettslige dokumenter som er satt opp i en Konvensjonstat og som skal forkyntes for personer i en annen Konvensjonstat, skal formidles i samsvar med framgangsmåten fastsatt i konvensjoner og avtaler inngått mellom Konvensjonstatene.¹

Med mindre den stat der forkynningen skal skje reserverer seg ved en erklæring til Forbundsrådet i Sveits, kan slike dokumenter også sendes fra vedkommende offentlige tjenestemann i den stat hvor dokumentet er satt opp, direkte til vedkommende offentlige tjenestemann i den stat der adressaten befinner seg. Tjenestemannen i opphavstaten skal i så fall sende en kopi av dokumentet til den tjenestemann i mottakerstaten som har kompetanse til å presentere det for adressaten. Dokumentet skal sendes til adressaten på den måte loven i mottakerstaten foreskriver. Sendingen skal fastslås ved en bekreftelse som sendes direkte til tjenestemannen i opphavstaten.

- 1 Jfr. dl. § 180 tredje ledd med henv. i note 1.

Art V. Den kompetanse som er fastsatt i artikkel 6 punkt (2) og artikkel 10 for søksmål om regressplikt og andre saker hvor tredjemann trekkes inn, kan ikke gjøres gjeldende i Forbundsrepublikken Tyskland, Spania, Østerrike, og Sveits. Enhver person med bosted i en annen Konvensjonstat kan søkes for domstolene

- i Forbundsrepublikken Tyskland, i henhold til sivilprosessordningens (Zivilprozessordnung) artikkel 68, 72, 73 og 74 om prosessunderretning;
- i Kongeriket Spania, i henhold til Code Civile artikkel 1482;
- i Østerrike, i henhold til sivilprosessordningens (Zivilprozessordnung) artikkel 21 om prosessunderretning;

- i Sveits, i henhold til de relevante bestemmelser om prosessunderretninger i kantonenes sivilprosesslover.

Dommer avsagt i andre Konvensjonstater i medhold av artikkel 6 punkt (2) eller artikkel 10 skal anerkjennes og fullbyrdes i Forbundsrepublikken Tyskland, Spania, Østerrike og Sveits etter reglene i kapittel III. De rettsvirkninger som dommer avsagt i de sist nevnte stater måtte ha overfor tredjemann etter anvendelse av de bestemmelser som er nevnt i foregående ledd, skal også anerkjennes i de andre Konvensjonstater.

Art Va.¹ I saker om underholdsbidrag omfatter uttrykket «domstol» også danske, islandske og norske² forvaltningsorganer.

I sivile saker og handelssaker omfatter uttrykket «domstol» også den finske «ulosotonhaltija/överexekutor».

- 1 Jfr. art. 1 nr. 1, art. 5 nr. 2, art. 25.
- 2 Jfr. lov 8 april 1981 nr. 7 § 54, lov 4 juli 1991 nr. 47 § 83.

Art Vb. I saker mellom skipsføreren og et besetningsmedlem på et sjøgående skip registrert i Danmark, Hellas, Irland, Island, Norge,¹ Portugal eller Sverige om hyren eller andre tjenestevilkår skal domstolen i en Konvensjonstat undersøke om den diplomatiske eller konsulære tjenestemann med ansvar for skipet er blitt underrettet om saken. Den skal utsette saken til han er blitt underrettet. Den skal av eget tiltak erklære seg inkompetent, dersom tjenestemannen etter å ha blitt underrettet, har utøvd den myndighet han har etter en konsulærkonvensjon, eller når en slik konvensjon ikke er inngått, innen en fastsatt frist har reist innvending mot domstolens kompetanse.

- 1 Jfr. lov 30 mai 1975 nr. 18 § 50.

Art Vc. (Ingen).

Art Vd. Med forbehold for den jurisdiksjon som Det Europeiske Patentkontor er tillagt i konvensjonen om meddelelse av europeiske patenter undertegnet i München 5 oktober 1973, skal domstolene i den enkelte Konvensjonstat ha eksklusiv kompetanse, uansett bosted, i saker som gjelder registrering eller gyldighet av

et europeisk patent som er meddelt i denne stat, når patentet ikke er et fellesskapspatent etter bestemmelsen i artikkel 86 i konvensjonen om et europeisk patent for Fellesmarkedet, undertegnet i Luxembourg 15 desember 1975.

Art VI. Konvensjonstatene skal meddele Forbundsrådet i Sveits teksten til enhver bestemmelse i sin lovgivning som enten endrer de bestemmelser i deres lover som nevnes i Konvensjonen, eller den domsfortegnelse som nevnes i Konvensjonens kapittel III avsnitt 2.

Protokoll nr 2 om ensartet tolking av konvensjonen.

Fortale.

- De høye kontraherende parter til konvensjonen her,
  - Som viser til Konvensjonens artikkel 65,
  - Som tar i betraktning den viktige sammenheng mellom Konvensjonen her og Brusselkonvensjonen,
  - Som tar i betraktning at De Europeiske Fellesskaps Domstol i henhold til protokoll 3 juni 1971 har kompetanse til å avgjøre spørsmål om tolkingen av Brusselkonvensjonen,
  - Som kjenner til de avgjørelser De Europeiske Fellesskaps Domstol har truffet om tolkingen av Brusselkonvensjonen fram til tiden for undertegningen av Konvensjonen her,
  - Som tar hensyn til at de forhandlinger som ledet til inngåelsen av Konvensjonen, ble ført på grunnlag av Brusselkonvensjonen sett i lys av disse avgjørelser,
  - Som ønsker å unngå, under full aktelse for domstolens uavhengighet, motstridende tolkinger, og å oppnå en så ensartet tolking som mulig av bestemmelsene i Konvensjonen her, og av disse bestemmelser og de i Brusselkonvensjonen som i det alt vesentlige er gjengitt i Konvensjonen her,
- Er blitt enige om følgende:

Art 1. Domstolene i hver Konvensjonstat skal ved anvendelse og tolking av Konvensjonen her ta tilbørlig hensyn til de prinsipper som følger av enhver relevant avgjørelse truffet av domstolene i de andre Konvensjonstater angående bestemmelser i Konvensjonen.

Art 2. (1) Konvensjonstatene er enige om å etablere et system for utveksling av informasjon om dommer avsagt under Konvensjonen, så vel som relevante dommer avsagt under Brusselkonvensjonen. Dette system skal bestå av:

- oversending til et sentralorgan fra de kompetente myndigheter av dommer avsagt av domstoler i siste instans og De Europeiske Fellesskaps Domstol, så vel som dommer av særlig betydning som er blitt endelige og som gjelder Konvensjonen eller Brusselkonvensjonen;
- klassifisering av disse dommene av sentralorganet, herunder så langt det er nødvendig, framskaffelse og offentliggjøring av oversettelinger og sammendrag;
- framsending av alle relevante dokumenter fra sentralorganet til de kompetente nasjonale myndigheter i alle Signatarstater og tiltredende Stater til Konvensjonen her og til De Europeiske Fellesskaps Kommissjon.

(2) Sentralorganet er rettskriveren ved De Europeiske Fellesskaps Domstol.

Art 3. (1) En Permanent Komité skal opprettes for oppgavene i Protokollen her.

(2) Komiteen skal bestå av representanter oppnevnt av hver Signatarstat og tiltredende Stat.

(3) De Europeiske Fellesskap (Kommissjonen, Domstolen og Rådssekretariatet), og Det Europeiske Frihandelsforbund kan delta på møtene som observatører.

Art 4. (1) På begjæring fra en Konvensjonstat skal depositarstaten for Konvensjonen her sammenkalle til møter i komiteen for å utveksle synspunkter på hvordan Konvensjonen virker, og i særdeleshet på

- utviklingen i rettspraksis slik den er meddelt etter artikkel 2 ledd (1) første underavsnitt,
- anvendelsen av Konvensjonens artikkel 57.

(2) I lys av disse meningsutvekslinger kan komiteen også undersøke om det kan være grunn til å innlede en revisjon av Konvensjonen på særlige områder, og komme med tilrådingar.

Protokoll nr 3 om anvendelsen av artikkel 57

De høye kontraherende parter er blitt enige som følger:

- (1) Bestemmelser som på særskilt avgrenste områder regulerer jurisdiksjon eller anerkjennelse eller fullbyrding av dommer og som inngår eller vil inngå i rettsakter av institusjoner i De Europeiske Fellesskap, skal behandles på samme måte som konvensjoner nevnt i artikkel 57 ledd (1).
- (2) Dersom en Konvensjonstat mener at en bestemmelse i en rettsakt av institusjoner i De Europeiske Fellesskap er uforenlig med Konvensjonen, skal Konvensjonstatene uten opphold overveie å endre Konvensjonen etter artikkel 66, men uten fortregning for den prosedyre som er fastsatt i Protokoll nr 2.

Erklæring fra representantene for regjeringene i de signatarstater til Lugano-konvensjonen som er medlemmer av De Europeiske Fellesskap, angående protokoll nr 3. om anvendelsen av artikkel 57 i konvensjonen.

Ved undertegningen av Konvensjonen om domsmyndighet og fullbyrding av dommer i sivile og kommersielle saker, vedtatt i Lugano 16 september 1988,

Erklærer representantene for regjeringene i medlemstatene i De Europeiske Fellesskap
Som tar i betraktning de forpliktelser de har inngått overfor Medlemstatene i Det Europeiske
Frihandelsforbund, og

Som anser det maktpåliggende ikke å skade enheten i det rettssystem som er opprettet ved Konvensjonen
her

At de vi ta alle forholdsregler i sin makt for, når Fellesskapets rettsakter nevnt i ledd (1) i Protokoll
Nr 3 blir utarbeidd, å sikre respekt for de regler om jurisdiksjon og anerkjennelse og fullbyrding av dommer
som Konvensjonen her fastsetter.

Erklæring fra representantene for regjeringene i de signatarstater til Lugano- konvensjonen som er medlemmer av De Europeiske Fellesskap.

Ved undertegningen av Konvensjonen om domsmyndighet og fullbyrding av dommer i sivile og
kommersielle saker, vedtatt i Lugano 16 september 1988,

Erklærer representantene for regjeringene i medlemstatene i De Europeiske Fellesskap

At de anser det passende at De Europeiske Fellesskaps Domstol ved tolking av Brusselkonvensjonen
tar tilbørlig hensyn til de avgjørelser som utgjør rettspraksis under Luganokonvensjonen.

Erklæring fra representantene for regjeringene i de signatarstater til Lugano- konvensjonen som er medlemmer av Det Europeiske Frihandelsforbund.

Ved undertegningen av Konvensjonen om domsmyndighet og fullbyrding av dommer i sivile og
kommersielle saker, vedtatt i Lugano 16 september 1988,

Erklærer representantene for regjeringene i medlemstatene i Det Europeiske Frihandelsforbund

At de anser det passende at deres domstoler ved tolkingen av Luganokonvensjonen tar tilbørlig hensyn
til de avgjørelser som utgjør rettspraksis for De Europeiske Fellesskaps Domstol og for domstolene i med-
lemstatene i De Europeiske Fellesskap under de bestemmelser i Brusselkonvensjonen som i det alt vesentlige
er gjengitt i Luganokonvensjonen.